

‘Ali ibn Abi Talib – Amir al-Mu’minin och den fjärde rättleda kalifen

Innehåll

- Imam ‘Ali ibn Abi Talib
- Hans väg till islam
- Hijran till Medina
- Barn
- Hustrur
- Hans gärningar under Profeten ﷺ
- Hans kalifat
- Hans viktigaste strider
- Slaget vid al-Jamal
- Slaget vid Siffin
- Slaget vid al-Nahrawan
- Vem dödade ‘Ali?

Imam ‘Ali ibn Abi Talib

‘Ali ibn Abi Talib är Profetens ﷺ kusin, svärson och en av de främsta sahaba. Han är en av de tio som lovats paradiset, en av de första som

‘Ali ibn Abi Talib – Amir al-Mu’minin och den fjärde rättleda kalifen

antog islam och en av islams största hjältar. Han växte upp i Profetens hem efter att Profetens farfar ‘Abd al-Muttalib dött, och han formades av Profetens ﷺ karaktär, tro och visdom.

Hans fullständiga namn är: ‘Ali ibn Abi Talib ibn ‘Abd al-Muttalib ibn Hashim ibn ‘Abd Manaf ibn Qusayy ibn Kilab ibn Murra ibn Ka‘b ibn Lu‘ayy ibn Ghalib ibn Fihr ibn Malik ibn al-Nadr.

- **Fader:** AbU Talib — Profetens farbror, en av Qurayshs ledare och ansvarig för pilgrimsbrunnarna.
- **Moder:** Fatima bint Asad — en av de första som antog islam.
- **Syskon:** Talib, ‘Aqil, Ja‘far, Umm Hani, Jumanah.
- **Födelse:** Mekka, omkring år **600 e.Kr.**

Hans väg till islam

‘Ali var den **förste av barnen** som antog islam. Han var då omkring **8-9 år** gammal. Anas ibn Malik berättar:

”Profeten sändes på en måndag, och ‘Ali antog islam på tisdagen.”

Han bad tillsammans med Profeten ﷺ och Khadija redan från första dagen. Han deltog i bojkottperioden i *Shi‘b Abi Talib* och följde Profeten ﷺ i hans svåraste stunder.

Hijran till Medina

När Quraysh planerade att mörda Profeten ﷺ bad han ‘Ali att sova i hans säng för att vilseleda angriparna. ‘Ali riskerade sitt liv för Profeten ﷺ och blev därmed ett av de största exemplen på mod och lojalitet.

Han stannade tre dagar i Mekka för att återlämna folks ägodelar som Profeten hade i förvar. Sedan begav han sig till Medina, där Profeten ﷺ väntade på honom i Quba. Hans fötter var blodiga av den långa vandringen.

‘Ali ibn Abi Talib – Amir al-Mu’minin och den fjärde rättleda kalifen

Profeten ﷺ sade till honom:

”Du är min bror i denna värld och i nästa.”

Barn

Barn med Fatima al-Zahra’:

- al-Hasan
- al-Husayn
- Zaynab
- Umm Kulthum

Övriga barn: Muhammad al-Akbar, Muhammad ibn al-Hanafiyya, Omar, Muhammad al-Awsat, al-‘Abbas, Othman, Ja‘far, ‘Abd Allah, AbU Bakr, Obayd Allah, Yahya, Muhammad, Ramlah, Umm al-Hasan, Ruqayya.

Hustrur

- Fatima al-Zahra’ bint Muhammad ﷺ
- Khawla bint Ja‘far
- al-Sahba’ (Umm Habiba) bint Rabi‘a
- Imama bint Abi al-‘As
- Umm al-Banin Fatima bint Hizam
- Layla bint Mas‘ud
- Asma’ bint Omays
- Umm Sa‘id bint Orwa
- Mahya bint Imri’ al-Qays

Hans gärningar under Profeten ﷺ

‘Ali var en av Profetens närmaste och mest betrodda följeslagare:

- **Skrivare av uppenbarelsen**
- **Sändebud** till stammar för att kalla dem till islam
- **Deltog i alla strider** utom Tabuk
- **Skrev Hudaybiyya-fördraget**

‘Ali ibn Abi Talib – Amir al-Mu’minin och den fjärde rättleda kalifen

- **Sändes till Jemen**, där hela stammen Hamdan antog islam genom honom
- **Känd för sin rättvisa**, och Profeten utsåg honom till domare i Jemen

Han var en av islams främsta krigare och stod vid Profetens sida i Badr, Uhud, Khandaq och Khaybar.

Hans kalifat

Efter mordet på Othman må Allah vara nöjd med honom svor muslimerna trohetseden till ‘Ali, trots att han själv inte sökte makten. Han blev kalif den **25 Dhu al-Hijja år 35 e.H.**

Riket var då enormt: från Egypten till Persiens höjder, Sham och Arabiska halvön. Situationen var instabil och fitna hade redan börjat spridas.

Trots svårigheterna genomförde han viktiga reformer:

- organiserade polisstyrkan
- byggde domstolar (Dar al-Mazalim)
- grundade fängelser
- utvecklade undervisning i fiqh och grammatik
- beordrade AbU al-Aswad al-Du‘ali att sätta vokaltecken i Koranen

Hans viktigaste strider

Slaget vid al-Jamal (36 e.H.)

‘A’isha, Talha och al-Zubayr krävde snabb *qisas* för mordet på Othman. ‘Ali ville vänta tills situationen lugnat sig. Fitna-makare tände striden mellan dem. Slaget slutade med:

- Talhas och al-Zubayrs död
- ‘A’ishas återvändande till Medina med full respekt

Slaget vid Siffin (37 e.H.)

Mu‘awiya vägrade ge trohetseden innan *qisas* genomförts. Förhandlingar pågick i 100 dagar. Striden varade i en vecka. När ‘Ali var nära seger höjde Mu‘awiyas armé mushaf på spjuten. Detta ledde till skiljedom — som

i sin tur ledde till fortsatt splittring.

Slaget vid al-Nahrawan (39 e.H.)

‘Ali stred mot kharijiterna, som brutit sig loss efter Siffin och börjat döda muslimer. Han besegrade dem i en avgörande strid.

Vem dödade ‘Ali ibn Abi Talib?

En kharijit vid namn ‘**Abd al-Rahman ibn Muljam** låg i bakhåll för ‘Ali när han gick till fajr-bönen i Kufa. Han högg honom med ett förgiftat svärd i huvudet.

‘Ali levde i tre dagar innan han dog **natten till 21 Ramadan år 40 e.H.**, vid **64 års ålder**. Hans söner al-Hasan och al-Husayn tvättade och begravde honom. Ibn Muljam avrättades därefter.

‘Alis död markerade slutet på de rättleda kalifernas era och början på en ny fas i islams historia.

Källor

- Ibn Hisham – *al-Sira al-Nabawiyya*
- Ibn Sa’d – *al-Tabaqat al-Kubra*
- Ibn al-Athir – *Usd al-Ghaba*
- al-Suyuti – *Tarikh al-Khulafa’*
- Ibn ‘Asakir – *Tarikh Dimashq*
- al-Tabari – *Tarikh al-Umam wa-l-Muluk*
- Ibn al-Jawzi – *Manaqib Omar*
- Ibn al-Athir – *al-Kamil fi al-Tarikh*
- al-Baladhuri – *Futuh al-Buldan*